

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ
ОЛИЙ ВА ЎРТА МАХСУС ТАЪЛИМ ВАЗИРЛИГИ
ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ПЕДАГОГИКА УНИВЕРСИТЕТИ

“ТАСДИҚЛАЙМАН”
Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги
“КЕЛИШИЛДИ”
А.Ю. Умаров
2020 йил “12” 08
2020 йил “14” 08
Рўйхатга олинди: №БД-5111700-3.04
2020 йил “14” 08

ТЕХНОЛОГИЯ ЎҚИТИШ МЕТОДИКАСИ

ФАН ДАСТУРИ

Билим соҳаси:	100000 – Гуманитар
Таълим соҳаси:	110000 – Педагогика
Таълим йуналиши:	5111700 – Бошланғич таълим

Фан/модуль коди ТО'ММ3008	Ўқув йили 2020-2021	Семестр 5, 6	ECTS - Кредитлар 8	
Фан модуль тури Мажбурий	Таълим тили Ўзбек/рус/каз		Ҳафтадаги дарс соатлари 8	
1.	Фаннинг номи	Аудитория машғулотлари (соат)	Мустақил таълим (соат)	Жами юклама (соат)
	Технология ўқитиш методикаси	120	120	240
2.	I. Фаннинг мазмуни. Фанни ўқитишдан мақсад – талабаларни бошланғич синфларда технология фанининг мазмуни ва вазифалари, ўқитиш усуллари, таълимий воясатлар билан таништириш ва уларни таълим жараёнига тадбиқ этиш бўйича билим, кўникма ва малакаларини шакллантиришдир. Фаннинг вазифалари - Бошланғич синфларда технология фанининг асосий вазифалари ўқувчиларни меҳнатга тайёрлаш, билим бериш ва умумтаълим мактабларининг бошланғич синфларида касблар ҳақида маълумот бериш изчиллигини такомиллаштириш, Давлат таълим стандартлари талаби бўйича назарий ва амалий билимлар бериш. II. Асосий назарий қиём (маъруза машғулотлари) II.I. Фан таркибига қуйидаги мавзулар кирали: I-Мавзу: Технология таълими ва тарбиясининг мақсад ва вазифалари Технология ўқитиш методикаси фанининг вазифалари. Технология фанини ўқитишда методик ёндашув. Ўқувчиларни меҳнатга ахлокий, рухий ва амалий тайёрлаш. Технология дарсларини ташкил қилиш шакллари. Технологияга муносабатни шакллантириш. Бошланғич Технология фани элементлари билан таништириш 2-Мавзу: Технология ўқитиш методикаси фанининг назарий ва амалий асослари Технология ўқитиш методикаси фанининг ўқитиш методологияси. Технология фанини ўқитиш тамойиллари. Технология фани назариясининг асосий негизлари. Технология фани таълими ва тарбиясининг узвийлиги. 3-Мавзу: Бошланғич синфларда технология таълимининг мазмуни Бошланғич синф технология фани ДТС таҳлили. Ўқув фан дастурларининг мазмуни ва уларнинг таҳлили (1-4 синфлар кесимида). Ўқув дастурининг мазмуни ва унга қўйилган талаблар. Технология дарсларидаги амалий иш турлари ва мазмуни. 4-Мавзу: Бошланғич синф технология дарсларига компетенцион ёндашув Бошланғич синфларда технология дарси мавзуларига қўйилган талаблар. Бошланғич синфларда технология таълими тузилиши ўзига хос хусусиятлари ва мазмуни. Барча материалларни ўрганишдаги узвийлик ва ўзтуксизлик.			

5-Мавзу:Технология таълимнинг шакл ва методлари

Бошлангич синфларда технология фанининг шакл ва усуллари. Метод гушунчалари, унинг турлари. Ўқув билиш фаолиятини ташкил қилиш методи ва улар орасидаги боғлиқлик. Ўқувчиларни мустақил ишлашга ўргатишнинг шакл ва усуллари, дидактик материаллардан фойдаланиш методлари.

6-Мавзу:Технология фани дарсларига интегратсион ёндашув
Интеграциялашган таълимнинг ўзига хос хусусиятлари. Бошлангич синф технология дарсларида интеграциялашган таълимдан фойдаланишнинг методик хусусиятлари. Интеграциялашган дарсларнинг самарадорлигини ошириш омиллари.

7-Мавзу:Ўқувчиларнинг меҳнат тарбиясида меҳнат анъаналарининг ўрни
Халқ меросида меҳнат анъаналаридан ўрни. Меҳнат анъаналарининг ўқувчилар тарбиясидаги аҳамияти. Технология дарсларида меҳнат анъаналаридан фойдаланишнинг шакллари.

8-Мавзу:Мутафаккирлар меросида меҳнат тарбияси
Мутафаккирлар меросида меҳнат тарбиясининг тарғиб этилиши. Мутафаккирларнинг касб-хунарга оид фикрлари. Касб-хунарга йўналтиришга оид ўйин ва тадбир турлари.

9-Мавзу:Бошлангич таълимда меҳнат тарбияси ва касб-хунар турлари.
Ўқувчиларни меҳнатга тарбиялаш. Касб-хунарлар ҳақида тушунча. Касб-хунар турлари ва мазмуни. Технология дарсларида касб-хунарга йўналтириш.

10-Мавзу:Меҳнат тарбиясида халқ оғзаки ижодининг ўрни.
Халқ оғзаки ижодида меҳнат тарбиясининг тарғиб этилиши. Халқ мақолларида меҳнат тарбияси. Халқ ривоятлари асосида ўқувчиларни меҳнатга ўргатиш.

11-Мавзу:Технология дарсларида ўқувчиларни касб-хунарга йўналтириш
технологиялари Технология дарсларида касб-хунарга йўналтириш. Касбга оид маълумотлар. Касбга йўналтиришда турли бошқотирмалардан фойдаланиш. Касбга йўналтиришга доир ўйин технологияларидан фойдаланиш.

12-Мавзу:Технология дарсларида хорижий таълим тизимидан фойдаланиш
Хорижий мамлакатлар таълим тизими. Технология таълимнинг аҳамияти ва моҳияти. Модулли-таълим тизимининг моҳияти. Замонавий таълим шакллари: масофали ўқитиш, маҳорат дарслари, вебинар, эвристик методлар.

13-Мавзу:Технология дарсларида қўл меҳнатидан фойдаланиш талаблари
Бошлангич синфларда қўл меҳнатига ўргатишни ташкил қилиш шакллари. Қўл Технология фанига ўргатишда иш турларининг мазмуни. Амалий иш самарадорлигини оширишда қўлланадиган талаблар. Мавзуга мос ўқитиш методлари.

14-Мавзу:Бошлангич синфларда технология таълимидан амалий ишлар
Бошлангич синф технология дарсларида амалий иш турлари. Иш қуролларидан фойдаланишда техника хавфсизлиги қоидалари. Ўз-ўзига

хизмат кўрсатиш технологияси. Технология фани иш куроллари ва иш материаллари билан таништириш ва улардан фойдаланиш талаблари.

15-Мавзу: Технология дарсларида ахборот технологияларидан фойдаланиш Ахборот коммуникатсион технологиялари ҳақида маълумот. Технология таълими дарсларида АКТдан фойдаланишнинг узига хос хусусиятлари. Амалий машгулотлар учун такдимот тайёрлаш технологиялари.

16-Мавзу: Технология дарсларида инновацион технологиялардан фойдаланиш Инновацион технологиялар ҳақида маълумот. Инновацион технологиялардан фойдаланишнинг шакл ва методлари. Инновацион технологиялардан таълим жараёнида фойдаланиш усуллари.

17-Мавзу: Интерфаол усулларни технология дарсларида фойдаланиш усуллари.

Интерфаол таълим технологияларининг дидактик моҳияти. Интерфаол таълим методлари. Технология дарсларида интерфаол таълим методларидан фойдаланиш тартиби. .

18-Мавзу: Меҳнат таълими ва тарбиясининг узвийлиги. Меҳнатга муносабат. Меҳнат таълими ва тарбиясининг узвийлиги ва уларнинг узига хос жиҳатлари. Интеграциялашган тарбиявий тадбирларнинг самарадорлигини ошириш омиллари.

19-Мавзу: Аппликатсия ва мозаика билан ишлаш дарсларини ташкил этиш методикаси. Аппликация ва мозаика санъати ҳақида тушунча. Аппликатсия ва мозаика билан ишлаш технологияси. Аппликатсия ва мозаика билан ишлаш дарсларини тўғри ташкил этиш талаблари. Аппликатсия ва мозаика ишларининг ўқувчилар тарбиясидаги аҳамияти. Техника хавфсизлиги қоидалари.

20-Мавзу: Қоғоз ва картон билан ишлаш дарсларининг мазмунини ташкил этиш методикаси. Қоғоз ва картон ҳақида маълумот. Қоғознинг ишлаб чиқаришдаги ўрни. Қоғоз ва картон турлари ва хусусиятлари. Қоғоз ва картонга ишлов бериш усуллари. Қоғоз ва картон билан ишлаш технологияси. Иш жойини ташкил қилиш талаблари. Техника хавфсизлиги қоидалари.

21-Мавзу: Турли хил материаллар билан ишлаш дарсларини ташкил этиш методикаси Турли хил материаллар ҳақида тушунча. Турли хил материалларни тўплаш ва ишга тайёрлаш Турли хил материаллардан турли буюмлар ясаш технологияси. Иш жойини тўғри ташкил этиш талаблари. Техника хавфсизлиги қоидалари.

22-Мавзу: Табiiй материаллар билан ишлаш дарсларини ташкил этиш методикаси Табiiй материалларни тўплаш ва ишга тайёрлаш. Табiiй материаллардан (барглари, сомон қаламчалари, ёнғоқ пучоқлари, патлар, ўсимлик уруғлари ва бошқа материаллар) аппликатсиялар ва уйинчоқлар ясаш технологияси. Табiiй материаллар билан ишлашга оид иш жойини ташкил этиш талаблари.

23-Мавзу: Пластилин ва лой билан ишлаш дарсларини ташкил этиш методикаси. Кулолчилик ва ҳайкалтарошлик ишлари хақида маълумот. Пластилин ва лойнинг таркиби ва хусусиятлари. Пластилин ва лойга ишлов бериш усуллари. Пластилин ва лой билан ишлаш дарсларида иш ўрнини ташкил этиш талаблари. Пластилин ва лой билан ишлаш дарсларини ташкил этиш методикаси. Пластилин ва лой билан ишлашда санитария-гигиена талаблар.

24-Мавзу: Газлама билан ишлаш дарсларини ташкил этиш методикаси. Газлама ва ип турлари. Газламанинг хусусиятлари. Газламанинг саноатда ишлаб чиқарилиши. Газлама билан ишлаш методикаси. Газламага ишлов бериш (ўлчаш, андоза олиш ва қирқиш) методикаси. Газлама билан ишлашда иш жойини тўғри ташкил қилиш талаблари.

III. Амалий машғулотлари бўйича кўрсатма ва тавсиялар

Амалий машғулотлар учун қуйидаги мавзулар тавсия этилади:

1. Қоғозга ишлов бериш усуллари. Қоғозни буклаш усуллари
2. Қоғозни кетма-кет усулда буклаб макетлар ясаш.
3. Қоғозни оддий усулларда буклаб макетлар ясаш.
4. Қоғозни мураккаб усулларда буклаб макетлар ясаш.
5. "Оқ қуш" модулли оригамисини қуриш-ясаш.
6. Ертак қахрамонларининг модулли оригамиси
7. Модулли оригами гуллари
8. "Санок сонлари" кўргазмали қуролини тайёрлаш
9. "Телефон" кўргазмали материални тайёрлаш.
10. "Олмали дарахт" кўргазмали материални тайёрлаш.
11. "Ўйла, Изла, Топ" кўргазмали материални тайёрлаш.
12. Квиллинг усулида табрикнома тайёрлаш.
13. Квиллингда баҳор гуллари
14. Квиллингда эртак қахрамонлари
15. Квиллингда аппликациялар
16. Квиллингда кўргазмалар
17. Мозаика усулида табрикнома тайёрлаш.
18. Чиқинди материалларидан буюмлар ясаш
19. Чиқинди материалларидан чойнак таглигини ясаш.
20. Геометрик фигуралардан предметли аппликация ясаш.
21. Рангли қоғозлардан байрам табрикномасини тайёрлаш.
22. Турли материаллардан ҳажмдор гуллар ясаш.
23. Аппликация усулида барглardan қуриш-ясаш.
24. Барглardan гулдаста тайёрлаш.
25. Уруглардан аппликация ясаш.
26. Хона усимликларини парвариш қилиш усуллари.
27. Иш фартугини тикиш ва дарс ишланмасини тузиш.
28. Тугма қадаш технологияси.
29. Қоғоздан мозаика ясаш.

30. Тухум пўчоғидан мозанка ясаш.
31. Фасллар мавзусида аппликатсия тайёрлаш.
32. Ертак қахрамонлари аосида аппликатсия тайёрлаш
33. Папе-маше билан ишлаш технологияси.
34. Картондан расм учун рамка ясаш.
35. Турли материаллардан байрам совғасини тайёрлаш.
36. Тухум пўчокларидан ҳажмдор ўйинчоқлар ясаш.
37. Турли материаллардан арча безакларини ясаш (Қо ғоз ва шардан).
38. Пластилиндан мевалар шаклини ясаш.
39. Пластилиндан турли ўйинчоқлар ясаш.
40. Ипдан турли чокларни тикиш усуллари.
41. Ипдан турли ўйинчоқлар ясаш.
42. Паралондан ўйинчоқлар ясаш.
43. Филча юмшоқ ўйинчоғини тикиш.
44. Картондан ҳаракатланувчи ўйинчоқлар ясаш.
45. Турли материаллардан светафор макетини куриш-ясаш.

Семинар машғулотларни ташкил этиш бўйича кўрсатма ва тавсиялар

Семинар машғулотларда талабалар “Технология ва уни ўқитиш методикаси” фанидан куйидаги мавзунини урганадилар.

1. Иш жойини ташкил этиш талаблари. Техника хавфсизлиги қоидалари
2. Мутафаккирлар меросида меҳнат тарбияси
3. Технология дарсларига оид тарбиявий тадбирларни ташкил этиш
4. Технология дарсларини интеграциялаш
5. Меҳнат анъаналарида меҳнат тарбияси.
6. Ўйинлар орқали касб-хунарга йўналтириш
7. Замонавий таълим шакллари: масофали ўқитиш, маҳорат дарслари, вебинар, эвристик методлар.
8. Меҳнат тарбиясида халқ оғзаки ижодидан фойдаланиш
9. Касб-хунарга йўналтиришда бошқотирмалардан фойдаланиш
10. Ахборот технологияларини машғулотларда қўллаш методикаси

IV. Мустақил таълим ва мустақил ишлар

Талабаларга “Технология ва уни ўқитиш методикаси” фанидан мустақил таълимни ташкил этишда муайян фанининг хусусиятларини ҳисобга олган ҳолда куйидаги шакллардан фойдаланиш тавсия этилади:

- мустақил равишда дарслик, ўқув қўлланмалар ва методик қўлланмалардаги мавзуларни ўрганиш ва таҳлил қилиш;
- тарқатма материаллар бўйича ўрганилган маъруза материалларини ўзлаштириш;
- иш турлари бўйича амалий топшириқларни бажариш;
- ахборот технологияларидан фойдаланиб, мавзу бўйича такдимотлар тайёрлаш;
- фанга оид БМИ, курс ишларини ўрганиш, таҳлил қилиш ва

	тайёрлаш; - замонавий таълим технологияларни таълим жараёнига тадбиқ қилиш усулларини ўргатиш; - таълим жараёнида муаммоли ўқитиш усуллари ва масофавий таълимдан фойдаланиш Мустақил ўзлаштириладиган мавзулар бўйича талабалар томонидан рефератлар тайёрлаш ва уни тақдимот қилиш тавсия этилади.
3.	V. Фан ўқитилишининг натижалари (шаклландирган компетенциялар) Фанни ўзлаштириш натижасида талаба: • глобал иқтисодий ривожланиш тушунчаси ва асослари, иқтисодий ривожланиш омиллари, иқтисодий ривожланиш назариялари ҳақида <i>таъавуур ва билимга эга бўлиши</i>; • глобал иқтисодий ривожланиш назариялари асосларини, иқтисодий ривожланиш қонунлари, асосий тушунчалар, иқтисодий жараёнларнинг хусусиятларини билиш ва улардан фойдаланиш <i>қўникмаларига эга бўлиши</i>; • талаба глобал иқтисодий ривожланиш жараёнларни таҳлил қилиш усулларини қўллаш, иқтисодий ривожланиш муаммолари бўйича эҳимлар қабул қилиш малакасига <i>эга бўлиши керак</i>.
4.	VI. Таълим технологиялари ва методлари: • маърузалар; • интерфаол кейс-стадилар; • семинарлар (манتيкий фиклаш, тезкор савол-жавоблар); • гуруҳларда ишлаш; • тақдимотларни қилиш; • индивидуал лойиҳалар; • жамоа бўлиб ишлаш ва ҳимоя қилиш учун лойиҳалар.
5.	VII. Кредитларни олиш учун талаблар: Фанга оид назарий ва услубий тушунчаларни тўла ўзлаштириш, таҳлил натижаларини тўғри ақс эттира олиш, ўрганилаётган жараёнлар ҳақида мустақил мушоҳада юритиш ва жорий, оралик назорат шаклларида берилган вазифа ва топшириқларни бажариш, якуний назорат бўйича ёзма ишни топшириш.
6.	Асосий адабиётлар: 1. Санакулов Х.Р., Холиева Д.П. Сатбаева «Меҳнат ва уни ўқитиш методикаси». Дарслик. Т.: ТДПУ. 2015-йил. 2. Мавлонова Р.А., Санакулов Х.Р., Холиева Д.П. Меҳнат ва уни ўқитиш методикаси. Ўқув қўлланма. Т.: ТДПУ. 2007-йил. 3. Санакулов Х.Р., Холиева Д.П. Бошланғич синфларда қозғалдирилган амалий ишлар. Ўқув-методик қўлланма. Т.: Наврўз. 2013-йил. Қўшимча адабиётлар: 4. Мирзиёев Ш.М. Эркин ва фаровон, демократик Ўзбекистон давлатини биргаликда барпо этамиз. Тошкент –“Ўзбекистон” -2016.- 56 Б.

5. Мирзиёев Ш.М. Буёқ келажакимизни мард ва олижаноб халқимиз билан бирга курашимиз. Тошкент – "Ўзбекистон" - 2016. - 488 б.

6. Мирзиёев Ш.М. Кунун устуворлиги ва инсон манфатлари таъминлаш – юрт таракқиёти ва халқ фаровонлигининг гарови. Тошкент – "Ўзбекистон" 2016. - 488 б.

7. Мирзиёев Ш.М. Танқидий таҳлил, катъий тартиб-интизом ва шахсий жавобгарлик – ҳар бир раҳбар фаолиятининг кундалик қондаси бўлиши керак. Тошкент – "Ўзбекистон" - 2017. - 104 б.

8. 2017-2021 йилларда Ўзбекистон Республикасини ривожлантиришнинг бешта устувор йўналиши бўйича Ҳаракатлар стратегияси. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 7 февралдаги ПФ-4947 сонли Фармони.

9. Санакулов Х.Р., Ходиева Д.П., Санакулова А.К. "Технология" 2-синф дарслиги. Т.: "Шарк". 2018-йил

10. Санакулов Х.Р., Ходиева Д.П., Санакулова А.К. Мехнат таълими 3-синф дарслиги. Т.: "Шарк". 2016-йил

Ахборот манбалари

11. www. idpu. uz

12. www. pedagog. uz

13. www. Ziyonet. uz

14. www. edu. uz

15. idpu-INTRANET. Pdf

7. Фан дастури Олий ва ўрта махсус, касб-сун'ор таълими йўналишлари бўйича Ўқув-услубий бирлашмалар фаолиятини Мувофиқлаштирувчи Кенгашнинг 2020 йил "14" 08 даги 3 -сонли баённомаси билан маъқулланган.

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигининг 2020 йил "14" 08 даги 418 -сонли буйруғи билан маъқулланган фан дастурларини таврич олий таълим муассасаси томонидан тасдиқлашга розилик берилган.

8. Х.Р.Санакулов - Бошланғич таълим педагогикаси кафедраси доценти педагогика фанлари номзоди

Д.П.Ходиева - Бошланғич таълим педагогикаси кафедраси доценти

9. А.Каримжонов - Тошкент вилояти Чирчиқ давлат педагогика институти "Бошланғич таълим" кафедраси доценти, педагогика фанлари номзоди

Д.Р.Фарсаханова - ЖДПИ, "Бошланғич таълим методикаси" кафедраси катта ўқитувчиси педагогика фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD)

Х.Р. Санакулов
Д.П. Ходиева